

Pioniers IN DE POEL

STILSTAND Na de veenwinning

Uit de archeologische vondsten blijkt dat de 'bloeiperiode' van de Poel na circa 1400 al achter de rug is. De veenwinning is voorbij. Het landschap blijft vervolgens eeuwenlang ongeveer gelijk, met overwegend kleinschalige agrarische activiteit.

De woonkernen op de kreekkrug ontwikkelen zich tot dorpen en Goes ontwikkelt zich tot stad (1405). Nederzettingen in het Poelgebied groeien niet meer, maar blijven soms verbazingwekkend lang bestaan

De Poel ca. 1542 of 1543, Cornelis van Zuerendonck sr., ARA Brussel, fam.archief Overschie de Neerjssche.

Mogelijke ligging van Wiksdorp in het Poelbos, 1986, foto P.A. Harthoorn

(Sinoutskerke, Baarsdorp). Wiksdorp verdwijnt. Andere Poeldorpen zoals Nisse en 's-Heer Abtskerke houden het hoofd boven water. De kerken van deze dorpen blijven hun oorspronkelijke middeleeuwse karakter behouden.

Na de reformatie resteren er in

enkele dorpen kastelen. De schade die ze in de oorlogsjaren 1572-1576 hebben opgelopen, wordt hersteld door nieuwe families van ambachtsheren. Zo behouden Baarsdorp, Nisse, 's-Heer Arendskerke en 's-Heer Hendrikskinderen hun kastelen. Het worden meer buitenhuizen. De middeleeuwse kasteelbergen liggen er soms nutteloos bij. Het kasteel van Goes, slot Oostende, is een verhaal apart. Na 1750 verdwijnt het vrijwel helemaal achter aanbouwsels, als het een herberg wordt.

Geleidelijk aan verbetert het wegnennet in de Poel, wat vooral neerkomt op het verharden van de kronkelige wegen die op vroegere kreekjes zijn aangelegd. Belangrijke families verbinden

De kasteelberg bij Baarsdorp. Foto Gemeentearchief Borsele 1971

zich met enkele dorpen en de gelijknamige ambachtsheerlijkheden. Meestal wordt de titel van ambachtsheer gekocht. Een familie Egter verbindt zich met Wissekerke. Een grafkelder uit de zeventiende eeuw is op de plaats waar de kerk heeft gestaan, bewaard gebleven.

<< De kerk van Nisse met de overgebleven poort van het vroegere Slot van Nisse. Foto Collectie Bitter-van Opstal 1960.

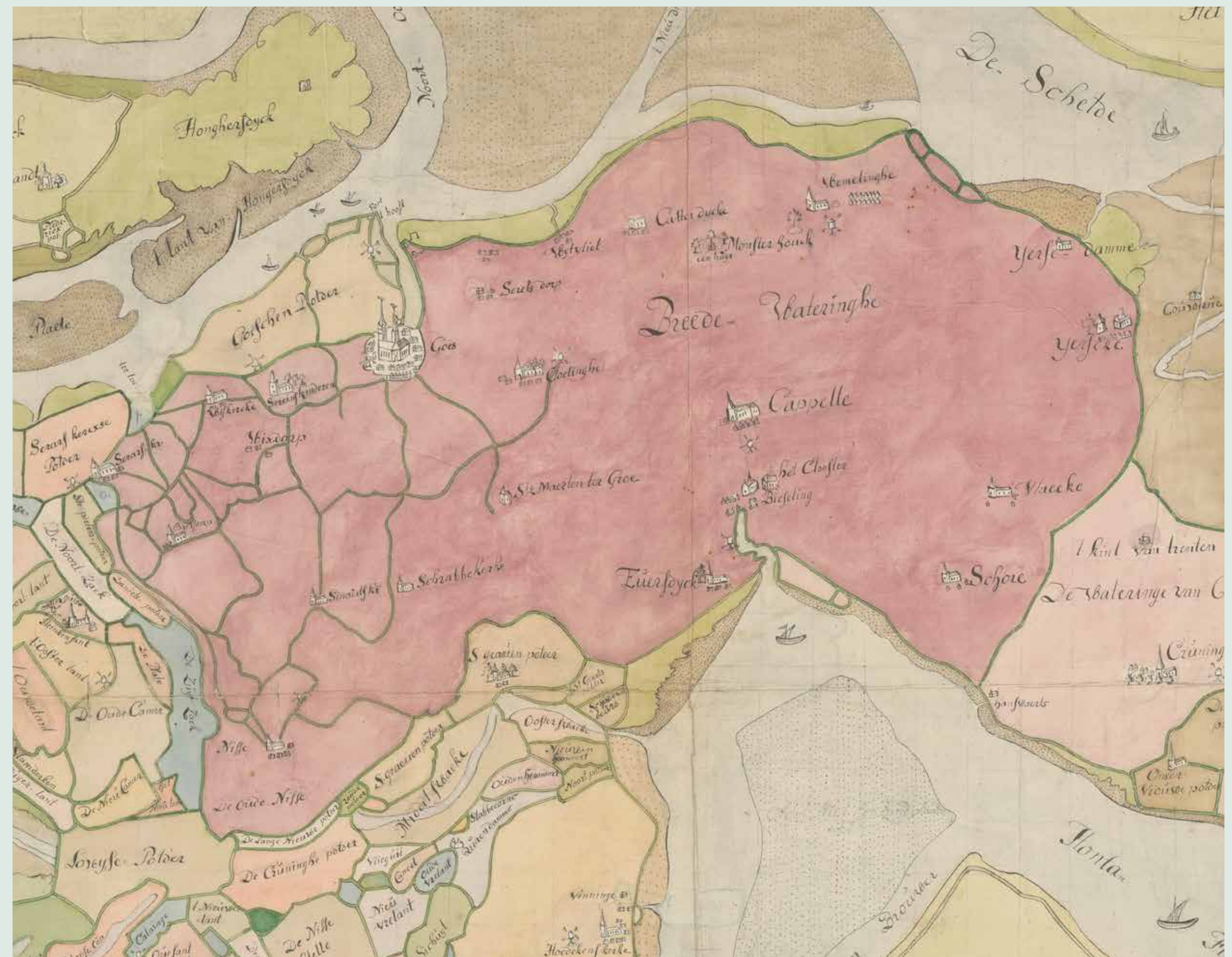
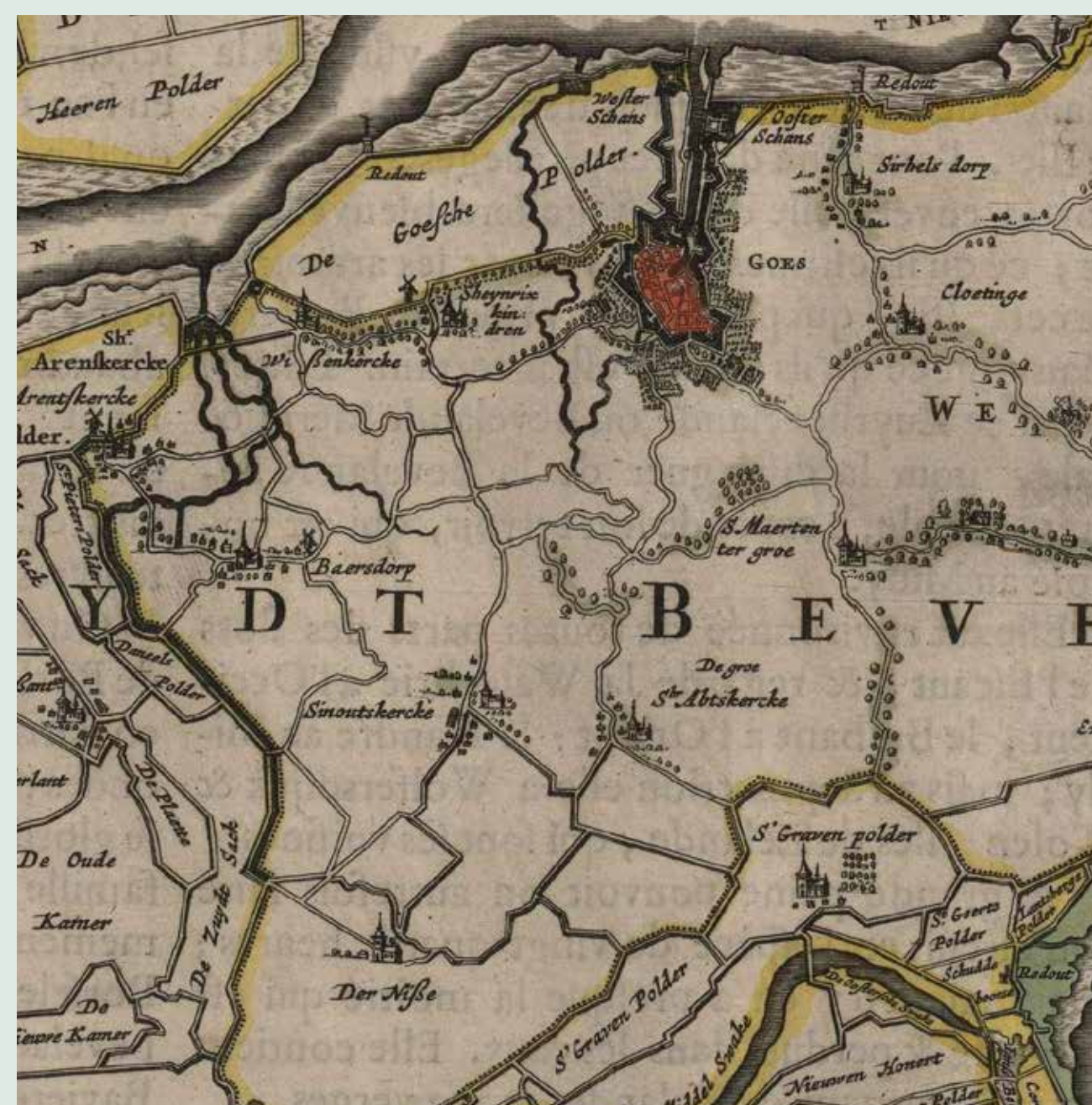

√ Slot Schenge in 's-Heer Arendskerke, gravure 1695.

>> Slot Oostende in 1819, tekening A. Brandt.

>> Detail van kaart door Blaeu 1667.

^ Het kasteel van 's-Heer Hendrikskinderen. Tekening A. Rademaker, ca. 1750.

^ Detail van een kaart van Zuid-Beveland 'na anno 1554 en voor 1595', door F. Metzger, Goes 1802, met in roze de grens van de polder De Brede Watering Bewesten Yerseke. Zeeuws Archief.